

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.117/2023/6.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke

Dr. Kardos Andrea, előadó bíró

Dr. Domonyai Alexa, bíró

Dr. Schmidt Péter, bíró

Dr. Tuba István Krisztián, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2023. június 27.

Az ügy tárgya: lopás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): Terhelt1

Elsőfok: Gyöngyösi Járásbíróság, 9.B.219/2019/8., ítélet, előkészítő ülés,
2020. január 14.

Másodfok: Egri Törvényszék, 4.Bf.54/2020/9., végzés, nyilvános ülés,
2021. február 5.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben a Gyöngyösi Járásbíróság 9.B.219/2019/8. számú ítéletét és az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Bf.54/2020/9. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Gyöngyösi Járásbíróság a 2020. január 14. napján meghozott 9.B.219/2019/8. számú ítéletével Terhelt1 terheltet bűnösnek mondta ki lopás büntetésében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (4) bekezdés b) pontja és (2) bekezdés b) pont be) alpont], lopás büntetésében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont ba) alpont, (2) bekezdés b) pont be) alpont] és rongálás vétségében [Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont]. Ezért őt mint különös visszaesőt, halmazati büntetésül 3 év 6 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a terhelt nem bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a terhelt által előzetes fogvatartásban töltött idő

szabadságvesztésbe történő beszámításáról, a magánfelek által bejelentett polgári jogi igényt érdemben elbírálta. Döntött a le nem rótt eljárási illeték és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] A terhelt fellebbezése folytán eljáró Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. február 5. napján meghozott 4.Bf.54/2020/9. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[3] II. 1. Terhelt1 terhelt a Gyöngyösi Járásbíróság 4.Bpk.212/2022/3. számú – a fentebb megjelölt ítélet feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezésének utólagos megváltoztatása miatt indított egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban hozott – végzése ellen 2022. december 7. napján fellebbezés megjelölésű beadványt nyújtott be.

[4] Ebben azt sérelmezte, hogy a Gyöngyösi Járásbíróság a 9.B.219/2019/8. számú jogerős ügydöntő határozatban a korábbi elítélésére, a különös visszaesői minőségére és a halmazatra tekintettel a büntetési tételkeretet a kétszeresére emelte fel. Álláspontja szerint a tételkeret megállapítása téves, hiszen a különös visszaesést megalapozó Gyöngyösi Járásbíróság 4.B.116/2017/17. számú ítéletet helybenhagyó másodfokú végzést a Kúria hatályon kívül helyezte, így a 9.B.219/2019/8. számú ítélet kihirdetésekor és jogerőre emelkedésekor nem volt olyan korábbi jogerős és végrehajtandó szabadságvesztés büntetés, amely indokolta volna a büntetési tételkeret-emelést. Érvelése szerint mindezek alapján a 3 év 6 hónap szabadságvesztés törvénysértő büntetés.

[5] Emellett utalt arra is, hogy a Gyöngyösi Járásbíróság 4.Bpk.78/2021/5. számú összbüntetési ítéletének meghozatalakor szintén joghátrány érte, hiszen ez a határozat is megállapította különös visszaesői minőségét és ebből következően zárta ki a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

[6] Az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság a terhelti beadvány fellebbezésként történő elbírálását mellőzte, egyúttal megállapította, hogy a terhelt ténylegesen a különös visszaesői minősége téves megállapítása miatt vele szemben kiszabott büntetés törvényességét vitatta, mely a Gyöngyösi Járásbíróság 9.B.219/2019/8. számú ítélete ellen a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján előterjesztett felülvizsgálati indítványnak tekinthető.

[7] Ezért az iratok visszaküldését követően a Gyöngyösi Járásbíróság a terhelt beadványát felülvizsgálati indítványként terjesztette fel a Kúriára.

[8] 2. Terhelt1 terhelt ezt követően a 2023. január 11. napján az Egri Törvényszéken előterjesztett beadványában ismét azt kifogásolta, hogy a büntetés kiszabására a kétszeresen megemelt büntetési tételkeret alapján került sor, mely számára joghátrányt okozott az összbüntetési ítélet meghozatalakor is.

[9] 3. A Legfőbb Ügyészség BF.343/2023/2. számú átiratában a terhelt felülvizsgálati indítványát alaptalannak tartotta.

[10] Indokai szerint az eljáró bíróságok a terhelt cselekményeit törvényesen minősítették, és a jogerős ítélet meghozatalakor a halmazati büntetés kiszabása során a Btk. 81. § (4) bekezdését is alkalmazniuk kellett. Az, hogy a Kúria a Bfv.III.266/2021/14. számú végzésével utóbb hatályon kívül helyezte az Egri Törvényszék 4.Bf.347/2017/4. számú másodfokú végzését, visszamenőlegesen azt eredményezte, hogy a Btk. 89. § (1) bekezdés és a Btk. 81. § (4) bekezdés alkalmazásának nem lett volna helye.

[11] Kifejtette ugyanakkor, hogy felülvizsgálatra csak akkor kerülhet sor, ha a Btk. más szabályának megsértése egyben törvénysértő büntetés kiszabásához is vezetett. Jelen ügyben a különös visszaesői minőség figyelembevételével irányadó halmazati büntetési tételkeret 1 évtől 11 év 3 hónapig terjedő szabadságvesztés volt. Ehhez képest a bűnhalmazatra figyelemmel kiszabható büntetés – a különös visszaesői minőség mellőzésével – 1 évtől 7 év

6 hónapig terjedő szabadságvesztés lehet, melynek középértéke 4 év 3 hónap. Mindezek alapján, a súlyosító körülmények túlsúlyát is értékelve, a középérték alatt megállapított 3 év 6 hónap tartamú, börtön fokozatú szabadságvesztés nem minősíthető törvénysértő büntetésnek.

[12] Ezért a Legfőbb Ügyészség indítványozta, hogy a Kúria a Be. 662. § (1) bekezdése alapján, a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen a Gyöngyösi Járásbíróság 9.B.219/2019/8. számú ítéletét, valamint az Egri Törvényszék 4.Bf.54/2020/9. számú végzését hatályában tartsa fenn.

[13] 4. A terhelt és a védője a Legfőbb Ügyészség átiratára nem tett észrevételt.

[14] **III.** A terhelt felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[15] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen terjeszthető elő, a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt okokból.

[16] A Kúria következetes gyakorlata szerint a beadványokat a valós tartalmuk alapján kell értelmezni és elbírálni (BH 2003.355., BH 1999.294., Bfv.III.617/2015/5., Bfv.I.593/2019/13.).

[17] A terhelt mindkét, lényegében azonos tartalmú beadványát az Egri Törvényszéknek címezve terjesztette elő, melyekben a Gyöngyösi Járásbíróság 9.B.219/2019/8. számú ítéletével kapcsolatban a különös viissesökénti elkövetés téves megállapítását és ebből eredően a megemelt büntetési tételkeretben kiszabott eltúlzottan súlyos büntetést kifogásolta.

[18] Ennek alapján az volt megállapítható, hogy a terhelt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont II. fordulat ba) alpontja szerinti felülvizsgálati ok megvalósulását állította, így beadványa alapján a Kúria hatáskörébe tartozó felülvizsgálati eljárás lefolytatásának van helye.

[19] 2. Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt is helye van [Be. 648. § a) pont].

[20] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint felülvizsgálati okot jelent, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[21] A Kúria – egyetértve a Legfőbb Ügyészség álláspontjával – megállapította, hogy a jogerős ítéletben rögzített és a felülvizsgálat során kötelezően irányadó tényállás alapján az eljáró bíróságok a terhelt cselekményeit a törvénynek megfelelően minősítették a Btk. 370. § (1) bekezdésében szabályozott és a – (2) bekezdés b) pont be) alpontjára figyelemmel – a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő lopás büntették, a Btk. 370. § (1) bekezdésében szabályozott és a – (2) bekezdés b) pont be) alpontjára figyelemmel – a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő lopás vétségének, továbbá a Btk. 371. § (1) bekezdésében szabályozott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő rongálás vétségének.

[22] A cselekményének törvényes minősítésére tekintettel a kiszabott büntetés csak akkor képezheti a felülvizsgálat alapját, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő a büntetés, azaz, ha a bíróság a büntetést a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret figyelmen kívül hagyásával, avagy az irányadó büntetési tételkereten belül ugyan, de a Btk. valamely mérlegelést nem tűző rendelkezésének megsértésével szabta ki (BH 2016.264.II.). A törvényes minősítés mellett mérlegelési jogkörben, törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke a felülvizsgálati eljárásban nem támadható (BH 2017.219.II.).

[23] A büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetés címén felülvizsgálati okot az olyan anyagi jogi szabály megszegése képez, amelynek alkalmazását a büntetés meghatározása körében a törvény az ítélelőbíró számára korlátok közé szorítva

biztosítja, és elvétése miatt az egyszerűsített felülvizsgálat (Be. XCIV. Fejezet) nem ad jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem felel meg a törvénynek, mert joghátrányt ebben a formában a törvény nem tesz lehetővé (BH 2020.9.).

[24] Az iratokból megállapítható, hogy Terhelt1 terheltet a Gyöngyösi Járásbíróság a 2017. szeptember 12. napján kihirdetett 6.B.116/2017/17. számú ítéletével bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett jármű önkényes elvételének büntetében [Btk. 380. § (1) bekezdés], társtettesként elkövetett rongálás büntetében [Btk. 371. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont] és társtettesként elkövetett lopás büntetében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont]. Ezért őt a bíróság halmazati büntetésül 2 év 2 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját és elrendelte a Gyöngyösi Járásbíróság 9.B.284/2013/9. számú ítéletével kiszabott 8 hónap börtön fokozatú szabadságvesztés végrehajtását.

[25] Az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2018. október 16. napján meghozott 4.Bf.347/2017/4. számú végzésével az elsőfokú ítéletet a terhelt tekintetében helybenhagyta.

[26] E szabadságvesztés büntetés letöltését a terhelt 2018. december 5. napján kezdte meg, melynek végrehajtása során 2020. május 15. napján feltételes szabadságra bocsátották.

[27] Jelen ügyben Terhelt1 terhelt terhére megállapított bűncselekmények elkövetési ideje 2018. november 24. és 25. napja, így – szemben a terhelt hivatkozásával – mind a Gyöngyösi Járásbíróság a 9.B.219/2019/8. számú, mind az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 4.Bf.54/2020/9. számú határozata meghozatala időpontjában törvényesen állapította meg, hogy Terhelt1 terhelt a Gyöngyösi Járásbíróság 6.B.116/2017/17. számú jogerős ítéletére tekintettel a Btk. 459. § (1) bekezdés 31. a) pontja szerint különös visszaeső.

[28] A Kúria a 2021. november 22. napján meghozott Bfv.III.266/2021/12. számú végzésével – a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálván – az Egri Törvényszék 4.Bf.347/2017/4. számú végzését a terhelt vonatkozásában hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasította. A megismételt eljárásban az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2022. április 14. napján meghozott 2.Bf.269/2021/20. számú ítéletében az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a terhelt szabadságvesztés büntetését 1 év 6 hónapra a közügyektől eltiltás tartamát 2 évre enyhítette.

[29] Ezt követően a Gyöngyösi Járásbíróság egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban:

[30] - a 2022. november 16. napján véglegessé vált 4.Bpk.195/2022/2. számú végzésével a Gyöngyösi Járásbíróság 9.B.219/2019/8. számú ítéletéből mellőzte Terhelt1 terhelt különös visszaesői minőségének megállapítását; továbbá

- a 2023. január 11. napján véglegessé vált 4.Bpk.212/2022/3. számú végzésével megállapította, hogy a Gyöngyösi Járásbíróság 9.B.219/2019/8. számú jogerős ítéletével kiszabott 3 év 6 hónap szabadságvesztés büntetésből a terhelt a büntetés kétharmad részének kitöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

[31] Mindezek alapján megállapítható, hogy a Kúria Bfv.III.266/2021/12. számú hatályon kívül helyező végzésének következményeként a terhelt különös visszaesői minősége és a Btk. 89. § (1) bekezdés és a Btk. 81. § (4) bekezdés alkalmazása jelen ügyben a Gyöngyösi Járásbíróság 6.B.116/2017/17. számú ítéletére nem alapozható.

[32] A terhelt további releváns előéleti adatait megvizsgálva rögzíthető az is, hogy őt a

[33] - Gyöngyösi Városi Bíróság a 4.B.70/2008/53. számú ítéletével – mely a Heves Megyei Bíróság Bf.307/2009/5. számú határozatával 2009. október 13. napján lett jogerős – lopás büntette miatt 1 év börtönre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte. A terhelt e büntetést 2010. szeptember 6. napján töltötte ki;

- Gyöngyösi Városi Bíróság a 2005. november 22. napján jogerős 6.B.403/2003/27. számú ítéletével társtettesként elkövetett jármű önkényes elvételének büntette és lopás vétsége miatt 3 hónap börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A terhelt e büntetést 2010. szeptember 29. napján töltötte ki.

[34] A jelen ügyben elbírált bűncselekmények elkövetését megelőzően tehát ez utóbbi időpont a terhelttel szemben szándékos bűncselekmény miatt kiszabott és utolsóként végrehajtott szabadságvesztés kitöltésének napja.

[35] Ettől az időponttól számítva a Gyöngyösi Járásbíróság 9.B.219/2019/8. számú ítéletével elbírált újabb bűncselekmények elkövetéséig azonban három évnél hosszabb idő telt el, tehát nincs olyan előzményi ítélet, amely alapján Terhelt1 terhelt jelen ügyben különös visszaesőnek minősülne.

[36] 3. Mindemellett megállapítható, hogy a felülvizsgálati indítványban hivatkozott különös visszaesői minőség utóbb törvénysértővé vált megállapítása nem eredményezi azt, hogy a kiszabott büntetés törvénysértő.

[37] A különös visszaesőkénti elkövetés az eljárás tárgyát képező bűncselekmény jogi minősítésének nem része, ebből következően nem érinti a bűncselekmény minősítésének törvényességét, ha a bíróság a Btk. 459. § 31. a) pontja szerinti feltételek fennállásának hiányában állapítja meg, hogy a terhelt különös visszaesőként követte el a terhére rótt cselekményeket.

[38] A különös visszaesés egy olyan visszaesői forma, amely a megvalósulása esetén a Btk. Általános Részében foglalt kötelezően alkalmazandó jogkövetkezményeket vonja maga után. Ezek egyike, amikor a Btk. 89. § (1) bekezdése – a büntetési tételkeret felső határát tágítva – akként rendelkezik, hogy a különös (és többszörös) visszaesővel szemben az újabb bűncselekmény büntetési tételének felső határa szabadságvesztés esetén a felével emelkedik, de nem haladhatja meg a huszonöt évet.

[39] A különös visszaesőkénti elkövetés téves megállapítása miatt felülvizsgálatnak akkor van helye, ha ennek folytán a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetés kiszabására kerül sor. A különös visszaesés téves megállapítása tehát önmagában nem feltétlenül eredményezi törvénysértő büntetés kiszabását, amennyiben az adott tényálláshoz rendelt törvényi büntetési tételkeret felső határát nem haladja meg.

[40] Ugyancsak nem tekinthető törvénysértő büntetésnek a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségére, annak legkorábbi időpontjára, vagy a büntetés végrehajtási fokozatára vonatkozó rendelkezések körében megvalósult törvénysértés megállapítása (BH 2015.269.II., BH 2017.326.).

[41] Terhelt1 terhelt terhére rótt súlyosabb bűncselekmény büntetési tétele 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztés, így a jogerős ítéletben figyelembe vett büntetési tételkeret – a különös visszaesői minőség [Btk. 89. § (1) bekezdés] és a halmazati büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezések [Btk. 81. § (4) bekezdés] alapján – 1 évtől 11 év 3 hónapig terjedt.

[42] Ehhez képest a különös visszaesői minőség figyelmen kívül hagyásával a Btk. 81. § (2) és (3) bekezdése szerinti halmazati büntetés mértéke 1 évtől 7 év 6 hónapig terjedő szabadságvesztés.

[43] Megállapítható tehát, hogy a terhelttel szemben nem került sor törvénysértő büntetés kiszabására, mivel a 3 év 6 hónap szabadságvesztés a Különös Részben meghatározott, majd a halmazati büntetés kiszabására tekintettel megemelt büntetési tételkeretek közé esik, a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középérték – mely 4 év 3 hónapnak felel meg – nem éri el. Az pedig nem képezheti felülvizsgálat tárgyát, hogy a bíróságok a büntetéskiszabás során a büntetés célját, a büntetéskiszabás elveit, illetőleg a büntetéskiszabás során értékelhető

(súlyosító, enyhítő) tényezőkről szóló 56. BK véleményt miként veszik figyelembe (BH 2005.337.III.).

[44] A terhelt ezért alaptalanul hivatkozott a Be. 649. § (2) bekezdés b) pont II. fordulat ba) alpontjában foglalt felülvizsgálati ok beálltára.

[45] 4. A terhelt sérelmezte azt is, hogy a Gyöngyösi Járásbíróság 4.Bpk.78/2021/5. számú összbüntetési ítélete a különös visszaesőkénti elkövetés téves megállapítása miatt zárta ki a feltételes szabadság lehetőségét.

[46] A Be. 839. §-ában szabályozott összbüntetési eljárás különleges eljárás (Huszonegyedik Rész). Különleges eljárásban a bíróság nem a vádról, nem a terhelt büntetőjogi felelősségéről, és nem a büntetőjogi következményekről vagy ezek hiányáról – azaz nem a büntetőjogi főkérdésekről – határoz, így az összbüntetésbe foglalás tárgyában hozott határozat nem a vádról rendelkező ügydöntő határozat, ezért felülvizsgálat tárgyát nem képezheti (BH 2004.232.I., BH 2020.356.II.).

[47] A teljesség érdekében a Kúria utal arra, hogy a Gyöngyösi Járásbíróság a 2023. január 23. napján jogerőre emelkedett 4.Bpk.433/2022/2. számú ítéletével a 4.Bpk.78/2021/5. számú összbüntetési ítéletét hatályon kívül helyezte és egyúttal a terhelttel szemben a Gyöngyösi Járásbíróság 4.B.98/2018/14. számú ítéletével kiszabott 2 év börtönbüntetést, valamint a Gyöngyösi Járásbíróság 9.B.219/2019/8. számú ítéletével kiszabott 3 év 6 hónap börtönbüntetést összbüntetésbe foglalta. Az összbüntetés tartamát 4 év 2 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésben állapította meg azzal, hogy a terhelt a büntetése kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[48] 5. A Kúria a hivatalból lefolytatott vizsgálata [Be. 659. § (6) bekezdés] során az alapügy vonatkozásában felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértést nem észlelt.

[49] IV. A kifejtettek alapján a Kúria a megtámadott határozatot – a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen – a Be. 662. § (1) bekezdése alapján Terhelt1 terhelt vonatkozásában hatályában fenntartotta.

[50] A Kúria a Bszi. 10. § (2) bekezdése alapján, a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés nyomán öttagú tanácsban járt el.

[51] V. A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[52] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdés első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2023. június 27.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Kardos Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró